

‘Regionale vakmensen zijn rolmodellen in Bliq-video’s’

De video’s van BLIQ moeten leerlingen van 10 tot 14 jaar enthousiasmeren voor techniek. Met hulp van bedrijven en leerlingen uit drie STO-regio’s zijn er nu dertig video’s gemaakt. STO-programmamanager Michèl van der Feen en Gerritje Cornelisse van NXTv vertellen hoe ze dit project hebben aangepakt.

Het positief beïnvloeden van de beeldvorming rondom techniek, daar draait het om bij het project van STO-regio’s Noordwest-Veluwe, Kampen en Zwolle. De video’s zijn voor en met leerlingen gemaakt en ook bruikbaar voor leerkrachten.

Gerritje Cornelisse is eigenaar van NXTv, het interactieve platform voor techniekinspiratie dat ook onder meer content publiceert voor STO-regio’s. “Meer dan een jaar geleden raakten Michèl en ik aan de praat over de beeldvorming rondom techniek en over hoe we dit structureel zouden kunnen veranderen. Bij leerlingen, maar ook bij ouders en leerkrachten. Uit ervaring weten we hoe lastig het is om jongeren te bereiken met content die niet alleen voor de lol is gemaakt.”

Een eenmalige boodschap, dat lukt nog wel. Maar een indruk achterlaten die ook blijft hangen, dat is tussen het enorme online aanbod een stuk lastiger, aldus Cornelisse. “Dus we moesten echt iets bedenken dat bij hen binnenkomt.”

Framing

Elk kind verkiest een filmpje boven de leerkracht, maar om tussen al het andere aanbod op social media positief op te vallen is een hele uitdaging. “De inhoud

werd de basis en daarbij maakten we een creatieve aanpak en een strak plan”, Michèl van der Feen, die als programmamanager bij twee regio’s betrokken is.

Er volgde een framing workshop met Sarah Gagestein en Jolijn Mes van Taalstrategie. “We hielden een sessie met mensen uit het onderwijs en 25 bedrijven, waarin we spraken over positieve en negatieve framing van techniek.” Vieze handen, slecht betaald, niet voor meisjes, de havo is beter. Het kwam allemaal langs. Dus werd er gezocht naar positieve frames, die de oude kunnen vervangen. “Campagnes hebben vaak als insteek: techniek niet voor meisjes? Of: denk je dat technische beroepen slecht betaald worden? Gevolgd door een poging om het tegendeel te bewijzen”, aldus Cornelisse.

Maar ze onthouden juist dat negatieve beeld. “We wilden voor de nieuwe beeldvorming de negatieve frames niet meer als uitgangspunt gebruiken. En daarnaast wilden we niet weer een meisje inzetten om maar het tegendeel te bewijzen. We wilden vooral positieve beelden communiceren en diversiteit in alle facetten laten zien.”

Rolmodellen

De uitkomst en resultaten werden getoetst bij vier

focusgroepen met vmo'ers uit alle vier de jaren. "Ik schrok wel van hun antwoorden. Ik dacht wel een reëel beeld te hebben van wat zij dachten over techniek", aldus Van der Feen. "We vroegen bijvoorbeeld of een timmerman ook techniek is, maar dat vonden ze niet. Ze denken vooral aan elektriciteit en ICT. Ook bleek dat deze doelgroep technische opleidingen en beroepen niet makkelijk naar zichzelf vertalen."

Er werd besloten om met rolmodellen te gaan werken. Geen bekende Nederlanders, maar mensen uit de omgeving. "We hoorden namelijk van de derde- en vierdejaars dat zij niet echt door ouders of docenten werden beïnvloed in hun keuze voor een studierichting. Het kwam eerder van contacten met bedrijven, vooral als ze daar een keer geweest waren voor een project of activiteit", aldus Van der Feen. "De rolmodellen moeten de brug slaan tussen de leerlingen en het vakgebied. De video's zijn het middel om de doelgroep in beweging te krijgen en het beeld dat zij van techniek hebben bij te schaven."

Daarnaast moeten niet alleen de leerlingen van die negatieve ideeën af, ook ouders en leraren hebben deze vaak nog. "Als een kind thuis enthousiast over een positieve ervaring met techniek vertelt, zal ook de beeldvorming van de ouders veranderen", denkt Cornelisse. Met dit in het achterhoofd wordt er ook lesmateriaal ontwikkeld voor basisscholen in de betrokken regio's. We moeten beginnen bij de basis en daar helpt het gebruik van rolmodellen bij, denken de twee.

Nieuw terrein

Een flinke klus. Zeker ook omdat het voor de drie betrokken regio's nieuw terrein is, aldus Van der Feen. "Zij houden zich normaliter niet met dit soort projecten bezig, dus het is best spannend. Maar iedereen ziet dat we iets aan de beeldvorming moeten doen. We zagen bovendien in dat het effectiever is om samen met één beeld naar buiten te kunnen komen, dan allemaal met een eigen versie. En we wilden snel schakelen, want een negatief beeld bijstellen heeft tijd nodig."

In de promotie wordt daarbij een bril gebruikt die lijkt op een Virtual Reality-bril, de Bliq-bril moet de blik op techniek veranderen. De video's moeten vooral een lokale herkenbaarheid uitstralen, dit kennen de leerlingen al een beetje, aldus Van der Feen. "Bedrijven willen zich graag laten zien en ook voor ouders zijn de filmpjes interessant."

In april stond het hele plan in de steigers, een professionele tv-studio stond gereed, en toen kwam het coronavirus. Alle opnames zijn verplaatst en eind augustus stond alles uiteindelijk toch op tape.

Matrix van beroepsbeelden

In de video's laten vakmensen uit de regio zien wat ze doen en hoe ze dit doen. "Het vergde wel wat creativiteit om allerlei verschillende technische handelingen in drie stappen in beeld te brengen", aldus Cornelisse. "Maar samen met de professionals is het goed gelukt om jonge leerlingen te laten zien hoeveel techniek er in de dingen zit die ze dagelijks gebruiken. En dat daar een beroep achter zit dat misschien wel iets voor hen is."

Het plan is om de komende jaren met zoveel mogelijk regio's afleveringen van Bliq te gaan maken, legt Cornelisse uit. "We kunnen dan het 'landelijke' vraagstuk rondom de beeldvorming structureel vanuit dezelfde positieve frames aanpakken. De afleveringen hebben daarnaast de lokale geur en kleur. Iedere school heeft eigen leerlingen en rolmodellen die ze een hoofdrol kunnen laten spelen."

Per regio is er bovendien andere industrie aanwezig, dus zo krijg je gezamenlijk een heel arsenaal aan beroepsbeelden. Dat is ook voor leerkrachten interessant, aldus Cornelisse. Om leerkrachten en mentoren goed te ondersteunen en van relevante informatie te voorzien, is er een speciale onderwijspagina aangeemaakt op de site van NXtv.

Hoewel veel bedrijven het project wel spannend vinden, mede omdat ze nooit eerder zoiets deden, zijn ze erg enthousiast. "Ik krijg regelmatig vragen over wanneer video's online komen", aldus Cornelisse. "De video's worden geleidelijk online gezet in plaats van allemaal tegelijk. We sluiten daarmee aan op het online gedrag van de YouTube-generatie en brengen we tegelijkertijd langdurig de boodschap onder de aandacht dat techniek heel dichtbij is."

Beiden hebben het idee de doelgroep nu een stuk beter te kennen. "Er is ook veel vraag naar moderne techniek, maar uit de focusgroepen bleek dat we de basis overslaan als we daarmee beginnen", aldus van der Feen. "Het moet ten eerste gaan over de alledaagse thema's, niet over robots."

De video's zijn een middel, maar ook een call to action, aldus de programmamanager. "Jongeren moeten iets gaan doen dat blijft hangen, we verwijzen bijvoorbeeld naar een open dag van een school, al is dat wel makkelijk. We willen de koppeling maken naar activiteiten die te doen zijn bij bedrijven, dat is een ideale manier om leerlingen te koppelen aan de praktijk. Of aan evenementen." De video's zijn dus vooral ook een instrument om actie te creëren, om leerlingen te triggeren.

Aan de slag

Iemand raken en daarmee echt structureel een negatief beeld bijstellen, dat is altijd leuk, vindt Cornelisse. "Er is al zoveel gepraat over de urgentie om techniekonderwijs te promoten, wij zijn daar wel klaar mee, vooral omdat iedereen het wel met elkaar eens is. Laten we nu maar eens aan de slag gaan, dat past ook bij het vmbo. Met die mentaliteit ben ik ook met

dit project begonnen en dan is het fijn om te zien dat het aanslaat."

Vmbo's zijn zich als organisaties aan het ontwikkelen en starten met thema's en projecten van omvang, zegt Van der Feen. "Dat vind ik de allermooiste opbrengst van het STO-project. Het draait om verduurzaming van de kwaliteit en de capaciteit in het onderwijs, met als doel om de instroom van gemotiveerde leerlingen te vergroten. Dan is het mooi om te zien dat zowel leerlingen als bedrijven het leuk vinden."

Site voor leraren:
www.onderwijs.nxtv.nl

Programma BLIQ op Nxtv:
www.nxtv.nl/program